

Saksa keele ainekava gümnaasiumiastmes

Gümnaasiumiastmes õpitakse võõrkeelt taseme põhised. Kuna meie kooli gümnaasiumiastmes jätkavad enamasti õpilased, kes põhikooli lõpuks on saksa keeles saavutanud taseme A2, siis üldine eesmärk on gümnaasiumi lõpuks jõuda tasemeni B1, üksikute õpilaste puhul katasemeni B2.1 või B2.2.

Õpitulemused

B1 keeleoskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavale või huvipakkuvale teemale;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavale teemale;
- 5) arvestab suhtes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuri vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetit), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus:

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE
Rahuldav õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Hea või väga hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE
B1.1	<p>Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuulust, kui vestlus on tuttav igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.</p>	<p>Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.</p>	<p>Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.</p>	<p>Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb <i>online</i>- vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).</p>
B1.2	<p>Saab kuulust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.</p>	<p>Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstitid, mugandatud ilukirjandustekstitid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.</p>	<p>Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.</p>	<p>Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.</p>

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE
B2.1	<p>Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejad on rohkem kui kaks.</p> <p>Saab aru loomuliku tempoga kõnest.</p>	<p>Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid.</p> <p>Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.</p>	<p>Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta.</p> <p>Kasutab mitmekesisist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.</p>	<p>Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar).</p> <p>Põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.</p>
B2.2	<p>Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti.</p> <p>Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenaljand, idioomid ja keerukad tarindid.</p>	<p>Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta.</p> <p>Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist.</p> <p>Raskusi võib olla idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.</p>	<p>Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest.</p> <p>Oskab valida sobiva keeleregistri. Kõnerütmis ja -tempo on tunda emakeele mõju.</p>	<p>Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane. Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot.</p> <p>Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili).</p> <p>Lausesiseseid kirjavihemärke kasutab enamasti reeglipäraselt.</p>

Läbivad teemad:

Saksa keel kui võõrkeelte valdkonna ained kajastab õpieesmärke ja teemasid, mis toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid saksakeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Kõiki läbivaid teemasid käsitletakse viie teemavaldkonna kaudu. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

- 1) „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“ – elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) „Keskond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ – keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) „Eesti ja maailm“, „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“ – kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) „Eesti ja maailm“, „Kultuur ja looming“, „Inimene ja ühiskond“ – kultuuriline identiteet;
- 5) „Keskond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ – teabekeskond;
- 6) „Keskond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ – tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) „Keskond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ – tervis ja ohutus;
- 8) läbivat teemat „Väärtused ja kõlblus“ käsitletakse kõigis viies teemavaldkonnas.

Gümnaasiumiastmes kasutame õppekomplekti „Deutsch – kein Problem! III/1, III/2 ja IV (Koolibri,2007 Hiie Allvee, Marika Kangro, Reet Taimsoo) + TV ning antud õppekomplektil põhinevaid interneti ülesandeid www.edlv.planet.ee/deutsch, www.prblemdeutsch.blogspot.com. Lisaks erinevaid autentseid materjale Deutsche Welle kodulehelt, erinevatest Saksamaal välja antud õpikutest, ilukirjandusest ning meediast.

Õppesisu klasside kaupa:

10.klass:

1.Eesti ja maailm

Eesti riik ja rahvas: Eesti tutvustamine rahvusvahelisel keelekursusel L1

Eesti keel ja eesti meel: oma kodukoha tutvustamine L2

Eesti ja teised riigid: osalejad rahvusvahelisel keelekursusel L1), Berliin kui Saksa LV pealinn L2, Berliini olulisemad vaatamisväärsused L3,4; Tallinna ja Berliini võrdlus; reisimine Saksamaal L6; Saksmaa jagunemine pärast II maailmasõda, Berliini müür L9;

2.Kultuur ja looming

Kultuur kui looming: arhitektuur, kujutav kunst – vaatamisväärsused Berliinis ja Tallinnas ning oma kodukohas L2,3,4;

Kultuuritraditsioonid ja tavad: saabumine teise kultuuriruumi L2; rahva ajalooline kultuurimälu – enne ja nüüd L9

3.Keskkond ja tehnoloogia

Geograafiline keskkond: loodusliku tasakaalu kadumine – rongiliiklus versus lennuliiklus L6; loodussõbralikum ühistransport L7;

Elukeskkond: elu Berliinis L2,4; säästlik eluviis – alternatiivsed liikumisvahendid kooliteel L5; kui rattasõbralik on sinu kodukoht ? L7;

Tehnoloogia: info otsimine rahvusvaheiste keelekursuste toimumise kohta www.goethe.de L1, Info otsimine Berliini vaatamisväärsuste ja vabaaja veetmise võimaluste kohta www.berlin.de ; teadus- ja tehnikasaavutused L10;

4.Haridus ja töö

Pere ja kasvatus: peresuhted Saksamaal L2, viisakusreeglid, käitumisnormid noortelaagris, väärtushinnangute kujundamine L8;

Haridus: kohustuslik kooliharidus ja iseõppimine L10,

Tööelu: eneseteostus, karjääri planeerimine L7

5.Inimene ja ühiskond

Inimene kui looduse osa: inimsõbralik, tervislik eluviis L5; elu ja surm L11;

Inimene kui indiviid: suhtlemine saksa kultuuriruumis, erinevad käitumistavad, kõlblusnormid L1; väärtushinnangud - abivalmidus, oskus käituda õnnetuse korral L11;

Inimestevaheline suhtlus: loomulik keel ja kehakeel, sõnavalik, žestid L1; e-maili kirjutamine L2;

Ühiskond kui eluavalduste kogum: heaoluühiskond L1, L4; ebaterved eluviisid – alkohol noorte hulgas L11

11.klass

1. Eesti ja maailm

Eesti riik ja rahvas:

Eesti keel ja eesti meel: oma kodukoha sümbolid ja vaatamisväärsused L13; eesti suurkujusid spordis - Martin Klein L14;

Eesti ja teised riigid: kui hästi tunneme teisi Euroopa riike - Saksamaa, Austria, Šveits, aga ka Inglismaa, Prantsusmaa jms L13; erinevad kultuuri- ja poliitikategelased L13;

2. Kultuur ja looming:

Kultuur kui looming: rahva ajalooline kultuurimälu – Beethoven, Goethe L14

Kultuuritraditsioonid ja tavad:

3. Keskkond ja tehnoloogia

Geograafiline keskkond: Saksamaa, Austria, Šveitsi geograafiline asend, loodus, maavarad L13, L15, L16; keskkonnateadlikkus – prügi sorteerimine L17; keskkonnateadlikkus – vee säästmise vajadus L18

Elukeskkond: säästlik eluviis L17

Tehnoloogia: teaduse ja tehnika saavutused läbi ajaloo Kepler, Einstein, Zuse L14; interneti ja mobiiltelefonide areng ja mõju inimestele L21, 22, 23
infootsing www.greenpeace.com; www.goethe.de;

4. Haridus ja töö

Pere ja kasvatus: probleemide lahendamine perekonnas, üksteisest hoolimine L21, 22, 23;

Haridus: koolikeskkonna ja –traditsioonide muutumine, interneti ja mobiiltelefoni kasutamine koolitöös L21, 22, 23; elukestev õppe – enese täiendamine, õpioskuste arendamine L25;

Tööelu:

5. Inimene ja ühiskond

Inimene kui looduse osa: inimese enda võimalus aktiivselt osaleda keskkonna kaitsmisel L18; globaalsed keskkonnaprobleemid L20;

Inimene kui indiviid: inimese kordumatu eripära L14; väärtushinnangud – väärtus L14; vaated elule ja ühiskonnale keskkonnateadlikkus L18; loodushoidlik eluviis L19, interneti ja mobiiltelefoni mõjud inimesele L21, 22, 23;

Inimestevaheline suhtlus: e-maili kirjutamine L19: internet ja mobiiltelefon kui suhtlusvahendid, nende mõju inimsuhetele, positiivne külg ja ohud L21, 22, 23; blogimine – kasu ja ohud L23;

Ühiskond kui eluavalduste kogum: Saksamaa, Austria ja Šveitsi majandus L13; majandustegevuse oht keskkonnale L19, ebaterved eluviisid – arvutisõltuvus L22, 23;

12.klass:

1. Eesti ja maailm

Eesti riik ja rahvas: erinevad traditsioonid L9, L10, L11, L12; Eesti tutvustamine, stereotüüpidest vabanemine L13; Tallinn ja tema vaatamisväärsused L14; Eesti olulised vaatamisväärsused L15;

Eesti keel ja eesti meel:

Eesti ja teised riigid: erinevate traditsioonide võrdlus L9, L10, L11;

2. Kultuur ja looming:

Kultuur kui looming

Kultuuritraditsioonid ja tavad: eesti kultuuri tutvustamine L13 - 16

3. Keskkond ja tehnoloogia

Geograafiline keskkond: Eesti asend maailmas L13;

Elukeskkond:

Tehnoloogia: elukutsevaliku ning karjääri planeerimisega seotud info otsimine ja leidmine nii eestikeelses kui saksakeelses inforuumis L6; leiutised L10;

4. Haridus ja töö

Pere ja kasvatus: pere olulisus L2; erinevad peresised traditsioonid L9, L10, L11

Haridus: üld-, kutse- ja kõrghariduse omandamise võimalused Eestis L7; enese kui õppija kujundamine L17; erinevate osaoskuste arendamine L21 – 24;

Tööelu: kutsevalik ja edasiõppimisvõimalused L5; mingiks kutsetöök vajalikud eeldused ja omadused L5; elukestev õpe L7

5. Inimene ja ühiskond

Inimene kui looduse osa: tervislik toitumine L11;

Inimene kui indiviid: iga inimese kordumatu eripära – iseloomujooned L1; erinevad inimtüübid L1; sallivus ja teistega arvestamine L1; pere- ja sõprussuhted L2; armumine ja armastus L3; sõpruse purunemine L4; enese tundmaõppimine kutsesobivuse eesmärgil L5; enese kui õppija tundmaõppimine, erinevad õppijatüübid L17

Inimestevaheline suhtlus: isikliku kirja koostamine L15; vestluse arendamine, kommunikatsioon L19, L20;

Ühiskond kui eluavalduste kogum: tööjõu vajadus erinevates majandus- ja ühiskonnaelu valdkondades; elukutsete populaarsus/ebapopulaarsus L8; saksa keele asend maailmas L18;